

Nieuw koningschap (Lukas 2, 10-11)

De herders aanbidden het Kind (onbekende kunstenaar)

Vorige week kregen we de brochure van de overheid door de bus waarin staat dat we ons moeten voorbereiden op een noodsituatie. Mark Rutte hield recent een toespraak waarin hij waarschuwt dat de NAVO landen het volgende doelwit van Rusland zullen zijn. Intussen gaat de bloedige strijd in en om Oekraïne onverminderd door. Een van de vele brandhaarden in deze wereld. En wat zal Trump beslissen, en Poetin en Xi?

Wij leven in onzekere tijden. Ja meer dan dat. Dietrich Bonhoeffer schreef in de Adventstijd in 1940: Dat onze wereld verloren ligt, is niet meer een stelling uit de dogmatiek, het is de werkelijkheid waarin ons leven zich afspeelt. Het is in die context van onze werkelijkheid, waarin we het kerstevangelie horen.

Walter Brueggemann, de Amerikaanse bijbelgeleerde die dit jaar overleed, wijst in zijn uitleg van Lukas 2 op de achtergrond van de engelen in de velden van Efratha. Ten onrechte denken we bij engelen aan schattige figuurtjes met vleugeltjes. Ze moeten worden verstaan tegen de achtergrond van de vergadering van de goden, zoals die in het oude oosten en ook in bijvoorbeeld de Psalmen (82) voorkomt.

In die godenvergadering wordt niet alleen besloten welke god het komende jaar de dingen mag bepalen, daar wordt ook besloten welke vorst het voor het zeggen heeft in de wereld van de mensen. En het zijn de boodschappers van de goden, de engelen, die deze beslissing communiceren.

Als je Lukas 2 nu eens zo leest? De engel zegt tegen de herders: 'Wees niet bang, want ik kom jullie goed nieuws brengen dat grote vreugde betekent voor heel het volk: vandaag is in de stad van David jullie redder geboren. Hij is de Messias, de Heer.'

Dat is het schokkende, opzienbarende nieuws dat de herders wordt verkondigd. Er is een goddelijk besluit gevallen over deze nachtelijke wereld. Machtigen zullen van de troon worden gestoten en geringen ontvangen aanzien. Caesar en Herodes en Quirinius en Pilatus, ze worden ontmaskerd als *fake*. En met hen al die presidenten en techmiljardairs en CEO's en generaals die denken dat ze god zijn.

Over deze wereld gaat het licht van een nieuw koningschap op. De heerschappij is gelegd op de schouders van een hulpeloos kind, dat zich vinden laat in Bethlehem. In een uithoek van het Romeinse rijk. Hij is de koning van de vrede. En in zijn regering staat de macht in dienst van het recht, niet langer het recht in dienst van de macht.

Afgelopen jaar werd er in de wereldkerk aandacht besteed aan de geloofsbelijdenis van Nicea, 1700 jaar geleden geformuleerd. Daar wordt het zo beleden: 'Jezus Christus, de eniggeboren Zoon van God (...) is vlees geworden.'

In dat woordje vlees klinkt onze rauwe werkelijkheid door. Onze beneden-menselijke wereld waarin God is afgedaald, zich heeft vernederd. Waarin Hij ons opzoekt en ons redt. Met een trouw die ons niet zal verlaten.

En wat kunnen wij dan beter doen dan dit kerstevangelie aannemen, beamen, dit Kind omarmen en koesteren, midden in de onzekere, rauwe realiteit waarin wij leven. In het vertrouwen dat 'aan zijn rijk geen einde zal komen' (Nicea)

Ik besluit met de woorden van Jochen Klepper (1903-42)

*Zo is ons God verschenen
in onze lange nacht.
Hij die de engelen dienen
die eeuwen is verwacht,
is als een kind gekomen
en heeft der wereld schuld
nu zelf op zich genomen
en draagt ze met geduld.*

*Hoevele zware nachten
van bitterheid en pijn
en smartelijk verwachten
ons deel nog zullen zijn
op deze donkere aarde,
toch staat in stille pracht
de ster van Gods genade
aan 't einde van de nacht. (lied 445)*

Ik wens u mede namens het breed moderamen van onze classis gezegende Kerstdagen en een hoopvol 2026.

Ds. Gerrit van Meijeren, classispredikant